

**A FRANCIA ÉS A MAGYAR ARGÓ NYELV
ÖSSZEHASONLÍTÁSA AZ ÉTKEZÉS TÉMAKÖRÉHEZ
TARTOZÓ SZÓKINCSELELMZÉSÉVEL**

Sárospatak, 1998.

Készítette:

**Bodnárné Novákovits Zsuzsa
magyar szak
levelező, II. évfolyam**

A francia és a magyar argó nyelv összehasonlítása az étkezés témaköréhez tartozó szókincs elemzésével

Tartalom

- 1., Az argóról általában
- 2., A francia argó sajátosságai
- 3., Hogyan felelnek meg egymásnak a két nyelv kifejezései /szógyűjtemény/
- 4., Elemzés, összegzés
- 5., Bibliográfia

Dolgozatomban szándékosan használom az argó kifejezést a nálunk divatosabb és elterjedtebb angol megfelelője, a szleug helyett, hiszen a szó éppen a francia nyelvből került a magyar nyelv szókincsébe.

1., Az argóról általában

Az argó, azaz a tolvajnyelv meghatározása nagy változatosságot mutat a nyelvészeti szakirodalomban.

Ugyanarra gondol, aki zsargonról, huligán-, vagány-, jassz- és tolvajnyelvről beszél, de nevezik az ifjúság nyelvének is.

Bárhogy nevezik is, alapvető jellemzője, hogy megteremtője egy társadalmi csoport, s ha "nem is a titkosság, de a beavatottság, az együvé tartozás igénye teremtette meg és táplálja" - írja Varsányi György a Magyar Nyelvőrben. /Varsányi, 1988:140/ Eredeti jelentéséhez képest napjainkban sokkal tágabb fogalomná vált, hiszen az "alvilági elemek /titkos/ csoportnyelvének egy része" [ÉKSZ], mint szókincs bekerült a társalgási stílus sajátos rétegébe, a bizalmas, kevésbé igényes, főként a nagyvárosok beszélt nyelvébe és a diáknyelvbe.

2., A francia argó nyelv sajátosságai

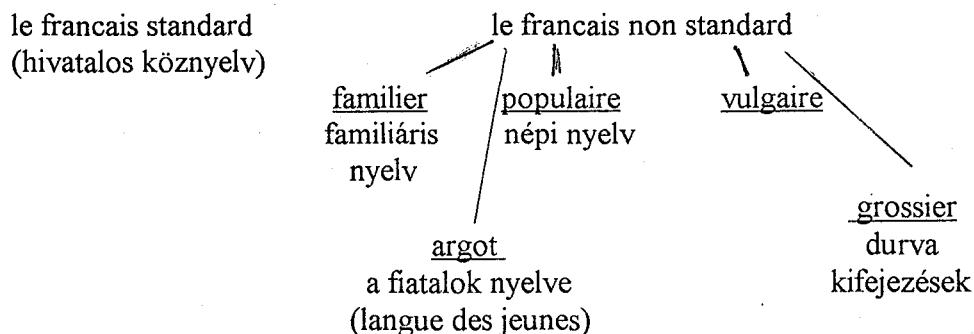
Piere Larousse így definiálja:

" Az argó titkos nyelv mindazok számára, akik azt akarják, hogy az egymás közti kommunikáció ne váljék érthetővé a be nem avatottak számára."

(Dictionnaire de l'argot, 743. old.)

Jóllehet, az argó eredetileg a francia nyelvben is csupán a társadalom perifériájára szorultak szókincsével volt azonos, ma már náluk is kibővült jelentése, mint ahogy Hensi Larousse meghatározásából is kitűnik.

A francia leíró nyelvtanban sajátos helyet foglal el az argó:

Azaz, az argó a fiatalok nyelvével azonos, aminek nemcsak szókincsbeli, hanem számos, jól felismerhető formai jellemzője van. Ezen formai jellemzők felismerhetővé válnak, ha néhány, gyakori szóalkotási eljárást röviden ismertetek:

1., Szókölcsonzés /átvétel/

Ezek a kifejezések a köznyelvben ismertek, csak nem abban az értelemben.

a., idegen szók átvétele

'barbaque 'rossz hús' < a spanyol barbacoa szóból ('amit a katonák nem szeretnek')

b., tájnyelvi szavakból

arpion 'kéz' < a provanszál arpionn 'karom' jelentésből
'karom'

c., régi francia nyelvből

arton 'vakaró' < a görög eredetű artos 'kenyér'

d., műszaki szókincsből

carburer 'szív' < carburer 'karburál' szóból

2., Valódi szóalkotás

a., szócsonkítás: első vagy utolsó szótag elhagyása

- rata ratatouille < 'provanszi lecsó'
- pitaine capitaine 'kapitány'

b., mássalhangzó betoldás vagy elhagyás

- lingue 'kés, bőkö' ling(r)ur /kés/
- ménesse 'hölgyemény' ménestre /nő/

c., szótagcsere (l'anvers > verlan)

'lekopni'
béton 'lekopni' < tomber (tom|bé) 'hagyni'

d., szótagbetoldás, elhagyás

- ricainss 'amik' < americains 'amerikai'
'amcsik'
- amerlogues 'amcsik' < americains "

e., kicsinyítő képzős szavak

pinard 'vinkó' < vin 'bor'
Amerlo 'ameri'
calendos 'sajt' < Camambert 'sajt'

3., Jelentésváltozás

a., szójáték (calembours)

cloporte 'házmaster' < qui clot les portes 'aki az ajtót zárja'

b., virágnyelv (javanaise 'madárnyelv')

- minden szótagba be kell toldani a -va vagy az -av szótagot.

gravos 'dagi' < gros 'kövér'

c., metafora

anse 'fogantyú' = fül

d., szinecdoché

babillard 'gyóntató' = revolver

e., metonimia

feu 'tűz' = revolver
désendre 'leküldeni' = lelőni

f., antifrázis (ellentétes jelentés)

villa 'nagy, tágas ház' = börtön

g., rokon értelmű szavak analógiája

noir 'fekete' = részeges, tintás

A formai jellemzők mellett természetesen jelentéstani többletet is magában foglal az argó szókincs. Hiszen jellemzi a kommunikációs helyzetet, a beszélők egymáshoz való viszonyát, gyakran műveltségi szintjét, még életkorát is.

G. Esnault, a csoportnyelvekkel foglalkozó francia nyelvész azt vallja, hogy az argó nyelvénél nem ismer izesebbet és vidámabbat, olyat, ami ennyire magában hordozná a francia nyelv zamatát.

3. Vannak-e magyar megfelelői ugyanannak a francia szónak?

Dolgozatomban arra a kérdésre keresem a választ, hogy az argó különös jelentéssel bíró kifejezései vajon ugyanazt a furcsa jelentéstöbbletet felvehetik- e két különböző eredetű nyelvben, amelyek természetesen más-más kulturális és társadalmi szokásokat tükröznek. Megjelenhetnek- e tehát ugyanolyan név- és jelentésátvitelek, változások különböző nyelvekben?

A vizsgálódáshoz az étkezés témakörét választottam, amely kezdetektől végigkíséri az emberi fejlődés minden fázisát, függetlenül attól, ki hol él.

Ez a tevékenység, amely minden népnél megtalálható. Mindenki ugyanazt csinálja, ugyanakkor mennyire más szokásrendszer kapcsolódik hozzá még egy adott országon belül is, nem még két ilyen eltérő hagyományokkal rendelkező nemzetnél.

A szóválogatást nem egyéni ötlet ihlette, hanem a francia argó szótárban (Dictionnaire de l'argot) megtalálható összes étkezéssel kapcsolatos szót elemeztem.

Ezt úgy építettem fel, hogy a köznyelvi szó került a szócikk elejére, majd az argó nyelvben megtalálható összes jelentését feltüntettem számozással; a zárójelben a magyarul megfogalmazható jelentés van, s a harmadik oszlopban a magyar nyelvi megfelelő helyezkedik el.

Pl: manger (enni)

1. Bequeter ('csőrözni') = csipegetni

A szavakat csőfajonként válogattam össze, így az alábbi csoportok képezik alapját az összehasonlító elemzésnek:

I. IGÉK

boire	(inni)
dégouter	(elvenni az étvágyát)
diner	(vacsorázni)
manger	(enni)
vomir	(hányni)

II. FŐNEVEK

1. Ételek:

repas	(étel)
haricot	(bab)
pain	(kenyér)
poisson	(hal)
saucisson	(virslis)
soupe	(leves)

2., Italok:

apéritif	("étvágygerjesztő ital")
bière	(sör)
café	(kávé)
eau - de - vie	(pálinka)
vin	(bor)

3., A táplálkozásban résztvevő szervek

bouche	(száj)
dents	(fogak)
estomac	(gyomor)
ventre	(has)

4., Étkezéshez használt eszközök

bouteille	(üveg)
conteau	(kés)
verre	(pohár)

5., Az étkezés jellemző helyiségei

cuisin	(konyha)
restaurant	(étterem)
café	(kávéház)

III. MELLÉKNEVEK

faim	(éhes)
gros	(kövér)
gourmand	(torkos)
ivre	(részeg)
soif	(szomjas)

I. IGÉK

BOIRE (inni)

1. asphyxier	(mérgezi magát)	
2. bibarder	(iszákoskodik)	<i>piál</i>
3. biberonner	(szopogat, cumizik)	<i>beszop, beszlopál, szlopál, szlapál szopogat, bepuszil</i>
4. bidonner	(szüntelenül iszik)	<i>csapol, cefrézik, bevedel, vedel, nyakal</i>
5. canonner	(ágyúz)	<i>bevág, lehajít</i>
6. carburer	(szívni)	<i>szív, csapol</i>
7. chopiner	(sokat forgatja a poharat)	<i>iszik, mint a kefekötő</i>
8. dégringoler	(lever pl. egy felest)	<i>legurít, lever egy felest, bekap egy felest, behajít</i>
9. écluser	(zsilipel)	<i>nyakal, rátölt</i>
10. étouffer	(benyakal)	<i>benyakal</i>
11. lâmpier	(vedel)	<i>vedel</i>
12. licher	(hörpöl)	<i>hörpöl, trinkel</i>
13. nettoyer	(kitisztít)	<i>bepuszil, beszárít</i>
14. picoler	(piál)	<i>piál, szlopál</i>
15. pictancher	(piál,	<i>'szittyózik'</i>
16. picter	csőről,	<i>'szivornyázik'</i>
17. pictonner	pityizál)]	
18. pinter	(vedel)	<i>'vedel'</i>
19. pomper	(leszopja magát)	<i>leszopja magát, beszop</i>
20. respirer	(beszív)	<i>bekap, benyom</i>
21. se déssaler	(sótlanít)	
22. rincer	(öblöget)	<i>iszik egy slukkot?</i>
23. se gorgeonner	(gurgulázik)	<i>legurít</i>
24. sécher	(szárít)	<i>beszárít</i>
25. siffler	(füttyöl, főj)	<i>felhajt, behajít</i>
26. sviffer	(részegekedik)	<i>szanfol, szivornyázik, szittyózik</i>
27. sucer	(felhörpint)	<i>szlopál? beteper?</i>
28. téter	(szopik)	<i>beszop</i>
29. törtiller	(burkol)	<i>vedel</i>
30. tututer	(tütüzik)	<i>trinkel, tütüzik, tintázik</i>

DÉGOUTER (elveszi az étvágyát)

débecter (hánytat) *kijön a gyomra*

DINER (vacsorázni)

avaler la polichinelle (mohón befal) —

MANGER (enni)

babouiner	(majmol)	<i>tömi a majmot</i>
bafrer	(zabál)	<i>zabál</i>
becter	(csipeget)	<i>csipeget</i>
béquiller	(bekapál)	<i>belapátol</i>
bouffer	(fal)	<i>fal</i>
bulotter	(éldegél)	<i>kosztol</i>
boustifailler	(zabál)	<i>zabál</i>
brichetonner	(kajál)	<i>kajál</i>
briffer	(habzsol)	<i>habzsol</i>
chancrer	(bezabál)	<i>bezabál</i>
ckaoer	(szelepel)	<i>benyom</i>
croquer	(ropogtat)	<i>nassol</i>
croustiller	(falatozik)	<i>flam(m)ol</i>
crouter	(majszol)	<i>nyámmog</i>
entuber	(tölti magát)	<i>tömi a fejét, tömi a majmot</i>
frire	(bélel)	<i>burkol</i>
gameler	(kosztol)	<i>kosztol, abrakol</i>
grainer	(szemelget)	<i>csipeget</i>
jaboter	(begyez)	<i>bepuszil</i>
jaffer	(tölt)	<i>bevág, bekap</i>
morganer	(harap valamit)	<i>nekiesik (az ételnek)</i>
nettoyer	(bepucol)	<i>bepucol, elvermel, eltüntet</i>
se cingler	(salakol)	<i>silózik, belapátol</i>
tortorer	(fal)	<i>fal, bepuszil</i>
s'en mettre jusqu' aux yeux (szeméig tölti magát)		<i>degeszre tölti a hasát hülyére eszi magát</i>
bouder le mastic	(nem kedveli a mártást)	<i>gallérja mögé hányja az ételt</i>

VOMIR (hányni)

1. débequeter	(kiad)	<i>kipakol</i>
2. dégobiller	(okád)	<i>okád</i>
3. dégeuler	(piszkít)	<i>kihányja a belét</i>
4. fuser	(lő)	<i>kidobja a taccsot</i>
5. gerber	(sugárban hány)	<i>hány, mint a lakodalmás kutya</i>

III. FÓNEVEK

1. Ételek:

REPAS: (étel, evés)

1. bouffe	(kaja)	<i>kaja</i>
2. bouloitage	(tömi a begyét, evészet)	<i>evészet, tömi a fejét</i>
3. briffe	(zaba)	<i>zaba</i>

4. croute	(majszolás)	<i>nyámmogás</i>
5. frichti	(zupa)	<i>zupa, kaja,</i>
6. fricmart		<i>silózás</i>
7. graille	(ételmaradék)	<i>abrakolás</i>
8. rata	(koszt)	<i>trakta</i>
9. guelleton	(falás)	<i>falás</i>
10. ventrée	(gyomrozás)	<i>burkolás</i>

HARICOT (bab)

1. fayot	(paszuly)	<i>paszuly</i>
2. flagda	(fűrulya)	-
3. loubiat	(szemes bab)	-
4. musiciens	(zenészek)	-
5. pétard	(durrogó)	-

PAIN (kenyér)

1. bricheton	(nagy darab kenyér)	<i>koszt?</i>
2. brignolet	(koszt)	-
3. brutal	(rossz minőségű kenyér)	<i>vakaró</i>
4. larton	(abrak)	<i>abrak</i>
5. lartif		

POISSON (hal)

1. pescal		-
2. poiscaille		-

SAUCISSON (virslí)

1. sauc'	(rövidítés)	-
2. siflard	(füttyülő)	-

SOUPE (leves)

1. jaffe	(lé)	<i>lé</i>
2. mouise	(lötty)	<i>lötty</i>

2., Italok

APÉRITIF

1. apéro	(rövidítés)	-
2. jaunet	(habrózsa)	-
3. maudarin	(mandarinból készült)	-
4. pernilard	(Pernaud-ból)	-

5. petite	(fél pohár)	-
6. tomate	(ánizsos gránátalma)	

BIÈRE (sör)

1. formidable	(korsó)	-
2. macadame	(fekete angol sör)	-
3. mousse	(hab)	-
4. cercueil	(koporsó)	<i>koporsó</i>
5. sérieux	(egy liter sör)	-
6. faux col	-	-

CAFÉ (kávé)

1. caoua	(arab szó: kávé)	-
2. jus	(lé)	-
3. laféké	('kávé')	-
4. moricaud	(fekete)	<i>fekete</i>
5. noir	(fekete)	<i>fekete</i>
6. tontillard	(darálék)	-

EAU - DE - VIE (pálinka)

1. bistruille	(itóka)	<i>itóka, görbeviz</i>
2. campere	(kámfor)	<i>toroköblítő</i>
3. chien	(komisz ital)	<i>mosogatólé, pañcs</i>
4. cric	(lélekerősítő)	<i>lélekerősítő</i>
5. gnôle	(gugyi)	<i>gugyi</i>
6. pétrole	(rossz, erős pálinka)	<i>gatyaszaggató, rabvallató, vitriol, kerítésszagató, nyakolaj, motalkó</i>
7. polichinelle	(kupica)	<i>kupica, pia</i>
8. reniflette	(szippantó)	<i>célzóvíz</i>
9. rogomme	(papramorgó likőr)	<i>papramorgó szenteltvíz</i>

VIN (bor)

bromure	(brómos, ecetes bor)	<i>vinkó, ecet</i>
brutal	(durva, nyers)	<i>lötty?</i>
décapant	(maró anyag, pác)	<i>ecet</i>
ginglar	(löre)	<i>löre</i>
piccolo	(gyenge bor)	<i>lötty, löre</i>
pichet	(gyenge bor)	<i>vinkó</i>
pincton	(vinkó)	<i>vinkó</i>
pif	(itóka,]	<i>pia</i>
pinard	pia)	
narpi	(az előző megfordítása)	<i>pia</i>
pive	(löre)	<i>löre</i>
tutu	tütü (szőlőtőke)	<i>tütü</i>

3., A táplálkozásban résztvevő szervek

BOUCHE (száj)

1. bec	(csőr)	<i>csőr</i>
2. boîte	(etető)	-
3. carafe	(ítató)	-
4. clapet	(szelep)	-
5. crachoir	(köpőláda)	-
6. dégeuloir	(tátott száj)	<i>pofa</i>
7. entonnir	(tölcsér)	<i>lepényyleső</i>
8. goulot	(gajdoló)	<i>pofi, pampula</i>
9. gueule	(pofa)	<i>pofa</i>
10. margoulette	(álkapca)	<i>álkapca, pofa</i>
11. porte-pipe	(pipatartó)	<i>bagóleső</i>
12. tirelire	(csattogó)	<i>csipogó</i>
13. saladier	(salátástál)	<i>zagyváló?</i>

DENTS (fogak)

1. chaille	(malomkő)	<i>örlő?</i>
2. chocotte	(koccintó)	<i>vacogó?</i>
3. croc	(tépő)	<i>agyar</i>
4. osselets	(csontocska)	-
5. palette	(metszőfog)	<i>lapátfog</i>
6. piloche	(rágó)	-
7. piano	(fogazat)	<i>protkó?</i>
8. ratiche	(gereblyéző)	<i>proti</i>
9. ratonne	"	
10. tabouret	(fogsor)	<i>proti</i>

ESTOMAC (gyomor)

1. battan	(ütő, keverő)	
2. bocal	(zúzomalóm)	<i>bendő</i>
3. buffet	(étel-ital)	<i>bendő</i>
4. coffre	(melegágy)	<i>bendő</i>
5. fusil	(nyílás)	<i>nyeldeklő</i>
6. gazométre		<i>gáztartály</i>
7. gésier	(zúza)	<i>begy</i>
8. lampe	(lámpás)	-
9. tirelire	(persely)	-
10. tube	(tömlő)	-
11. tuyan	(tank)	-

VENTRE (has)

1. baguet	(dézsa)	-
2. berdouille	(potroh)	<i>potroh</i>
3. bide	(pocak)	<i>pocak</i>
4. bidon		
5. brioche	(bendő)	<i>bendő</i>
6. caisse	(dob)	-
7. crédence	(tartály)	-
8. gidouille	(hasas üveg)	-
9. hotte	(puttony)	-
10. paillasse	(szénászsák)	-
11. cage á pain	(kenyértartó)	-

4., Étkezéshez használt eszközök

BOÜTEILLE (üveg)

1. aubergin	(csucsor)	<i>flaska</i>
2. betterave		
3. boutanche	(üvegcese)	<i>flaskó</i>
4. cadavre	(üres üveg)	-
5. chandelle	(gyertya)	<i>lámpás</i>
6. fiole	(kis üveg)	-
7. roteuse	(büfögő)	-
8. tutute	(szőlőtőke)	<i>tütü</i>

COUTEAU (kés)

1. achille	(sebző)	-
2. curedents	(fogpiszkáló)	<i>dikics</i>
3. lame	(penge)	<i>penge</i>
4. pointe	(hegy)	<i>bökő</i>
5. ratiche	(lecsipő)	-
6. sacagne	(zsebmetsző kése)	<i>penge?</i>
7. schlass	(sebző, szabdaló)	<i>kasza?</i>
8. silencieux	(elhallgattató)	-
9. cran d'arrêt	(megállító)	-

5. Az étkezés jellemző helyiségei

CUISIN (konyha)

1. croute	(falatozó)	-
2. cuistance	(csipegető)	-
3. fripe	(batyubál)	<i>zabálda</i>
4. popote	(kosztos hely)	<i>papálda?</i>

5. tatatouille	]	(kajálda)	<i>kajálda</i>
6. tambouille			

RESTAURANT (étterem)

1. bouiboui	(zugcsapszék)	<i>zugcsapszék</i>
2. bouillon	(olcsó vendéglő)	<i>csámcsogda, lóbüfé, lócsárda</i>
3. restan'	(rövidítés)	<i>kajálda, éhezde</i>

CAFE' (kávéház)

1. beuglant	(kávéházi énekesnő)	<i>hangászda</i>
2. bistrot	(kis italmérés)	<i>bisztró</i>
3. bobinard	(bordély)	-
4. bousin	(lebuj)	<i>lebuj</i>
5. caberlot	(kis kávéhoz)	<i>ivó</i>
6. caboulot	(rossz kocsmá)	<i>kricsmi</i>
7. cafemar	(kantin)	<i>kantin</i>
8. cambouse		<i>csehó</i>
9. casbah	(nyári lak)	<i>terasz</i>
10. casin		
11. consolation	(vígasztaló)	<i>büfelejtő</i>
12. estancr	(kis kávéház)	-
13. gastos	(bisztró)	<i>bisztró</i>
14. mastroquet	(kocsmá)	<i>kricsmi</i>
15. piaule	(odú)	<i>csehó, krimo, kricsmi</i>
16. rade	(árusító asztal)	<i>bögrecsárda</i>
17. sirop	(szörp)	-
18. tapis	(mulató)	<i>mulató</i>
19. trappe	(egérfogó)	<i>késdobáló</i>
20. troquet	(könyöklő)	<i>könyöklő</i>

III. MELLÉKNEVEK

FAIM (éhes)

1. avoir la dalle	(éhenhaló)	<i>éhenkórász, kajás</i>
2. avoir les dents	(ki van a foga)	<i>kopog a szeme az éhségtől</i>
3. avoir les clochets	(harangoznak)	<i>korog a gyomra</i>
4. pégrenner	(meghal az éhségtől)	<i>nem lát a flamótól</i>

GOURMAND (inyenc)

1. pileur	(dézsmáló)	<i>zabagép</i>
2. saute-au-rab	(ugrás)	<i>rábukó</i>

Az iszik ige esetében megtalálható mindkét nyelvben a piál, csapol, szív, hörpöl, trinkel, lever (egy felest), benyakal, szopogat, vedel, csőröl, gurgulázik, beszárít, tütüzik, tintézik, öblöget.

Nem találtam azonban magyar megfelelőt az asphyxier (mérgezi magát) és a se déssaler (sótlanít) kifejezéseknek.

Lehet, hogy ez az én hiányos szókincsemen múlik.

Az eszik ige argó megfelelői között is nagy a jelentésátvitelbeli azonosság, hiszen mindkét nép ugyanúgy zabál, csipeget, kajál, fal, burkol, begyez, bepucol, silózik, kontol, abrakol, fal, stb.

Hányini is tudunk egyformán finomabban, azaz kipakolunk, és durvábban, vagyis okádunk. A 'ló' ebben a jelentésben nem teljesen ugyanaz, mint a "kidobja a taccsot", de nem találtam rá megfelelőbbet, ami a szó dinamikáját így visszaadná.

A főnevek is meglepően nagy hasonlóságot mutatnak.

Az étel ismert mint kaja, zaba, zupa, siló, abrak, lé, lötty.

Érdekes, hogy a kenyérnek, halnak, virslinek, a babnak nálunk nincs az argóban megfelelője.

Ennek okát - gondolom - a két nép szokásrendszerének különbözőségében kellene keresnünk.

Hogy az apéritifnek nem találunk magyar megfelelőit az azért természetes, mert nálunk nem igazán ittak étvágygerjesztő italokat a társadalom perifériájára szorultak étkezés előtt - s ez ma sem igazi magyar szokás - hacsak nem pálinkát, aminek viszont sorakoznak a megfelelői: itóka, lélekerősítő, gügyi, kupica, papramorgó, kerítésszagató, gatyaszagató, kapca, stb.

A táplálkozásban résztvevő szervek esetében is nagy számban megtalálhatók az ugyanolyan jelentésárnyalattal bíró szavak, de itt a francia alvilág leleményesebbnek bizonyul. Ismert nálunk is a pofa, csőr, csipogó, álkapca (ez nem étkezéssel kapcsolatos értelemben jelenik meg), pampula, agyar, protkó, bendő, begy, nyeldekklő, potroh, pocak.

A tartály, hasas üveg, puttony, tömlő, persely, itató, csontocska, stb. viszont nem jelenik meg nyelvünkben.

A szórakozóhelyeket sokkal szélesebb skálán fejezi ki a francia nyelv a hangulatos kiskocsmától a lepusztult csehóig, lebujiig.

A magyar melléknevek azonban sokkal árnyaltabban jellemzik az étkező és italozó embert.

pl. biturin (tele van a feje) = totál, tökrészeg, beton, csontrészeg, seggrészeg, tajtsiker, stb.

Bár a kultúrák és a társadalmi viszonyok különbözőek, enni-inni egyformán szeret a két nemzet, s híresek és hirhedtek is vagyunk nagy eszem-iszomjainkról. Miért ne jelenne meg az argó nyelvben is számos finomabb, humorosabb vagy durva jelentésben az étkezés szokásrendszere. Ami meglepő, hogy igen nagy gyakorisággal ugyanolyan asszociáció vagy analógia alapján születik újjá az adott köznyelvi szó a tolvajnyelvben. Talán, akik el akarnak különülni a többségtől, ugyanúgy gondolkodnak országhatároktól függetlenül?

Érdekes lenne további vizsgálódást végezni, miért éppen ezek a szavak kerültek be az argó szótárba, miért csak ezeknek van számos argó megfelelője. Talán a szavak magukért beszélnek.

A szóetimológiával, jelentéstannal foglalkozó tudósok biztos tudnak rá megfelelő magyarázatot adni.

A szavak jelentésváltozását ezen dolgozat keretén belül nem vezettem le, még ott sem, ahol ez egyértelmű lett volna, számos esetben nincs is rá magyarázat, miért pont az a szó fejezi ki az adott köznyelvi megfelelőt.

Nemcsak terjedelme miatt tettem le erről, hanem azért is, mert számos kultúrtörténeti és társadalomtudományi ismeretre lenne szükségem ahhoz, hogy pontos meghatározásokat adjak. S nem utolsó-sorban ismernem kellene (milyen jó lenne!) a párizsi, Marseille-i alvilágban élő emberek szokásrendszerét, mert lehet, hogy innen lenne a legkönnyebben levezethető számos homályos vagy ismeretlen jelentésváltozás.

Talán nem túl banális, ha ezt a gondolatsort egy kicsit sántító, egyéni példával zárom.

Az idegennyelvi argó pontos jelentésárnyalatainak visszaadása ugyanolyan lehetetlen vállalkozás, mintha szeretett nagymamám húslevesét akarnám reprodukálni.

Bár a hozzávalókat ismerem, azt is tudom, ő hogy készítette el. De az a bizonyos, gyermekkoromat idéző illatos húsleves általam előállíthatatlan, mert hiszen abban az ízben benne volt egy meghitt, személyes kapcsolat, s az a különös hangulat, melyben elkészült.

IRODALOM

- Jean-Paul Colin [1990]: Dictionnaire de l'argot. Larousse, Párizs
- Petit Larousse en couleurs [1990]: Larousse, Párizs
- Émile Genouvrier - Claud Désirat - Tristan Hordé [1992]: Nouveau dictionnaire des synonymes. Larousse, Párizs
- Bárdosi Vilmos [1986]: De fil en aiguille. (Kalandozás a francia szólások világában. Tankönyvkiadó, Budapest
- Kis Tamás [1996]: A magyar szlengkutatás bibliográfiája. Debrecen. Egyetemi jegyzet
- Bencédi József - Fábíán Pál - Rácz Endre - Velcsov Mártonné [1985]: A mai magyar nyelv. Tankönyvkiadó, Budapest. Egyetemi jegyzet
- Deme László [1978]: A beszéd és a nyelv. Tankönyvkiadó, Budapest
- Szabó Katalin [1997]: Kommunikáció felsőfokon. Kossuth kiadó, Budapest
- András T. László - Kövecses Zoltán [1994]: Magyar-angol szlengszótár. (Hungarian-English Thesaurus of Slang). Budapest
- Varsányi György: Argó nyelvi elemek a szépirodalmi és publicisztikai szövegekben. Nyr. 2. sz. 136-142.
- Ortutay Péter [1991]: Az angol-amerikai szleng műfordítás szempontjából. Nyr. 4. sz. 289-295.